

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés: egész évre - 12 korona.
fél évre - 6 "
negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többesúri hirdetések árkedvezményben részesül.

Nyitlér sora 40 fillér.

A Közérdek eredeti táviratai.

A miniszterelnökség sajtóosztályától.

Megrekedt az orosz betörés.

Az Ungvölgyében felvonult ellenséges csapatok egy része Uzsok felé távozott, ágyúikat csak ökrökkel tudták maguk után vontatni. **A részleges visszavonulás** oka az, hogy félték zempléni és beregi csapataink előnyomulásától.

Az ellenség kisebb hadereje még mindig megszállva tartja az Ungvölgyét azért, hogy Malomrét és Uzsok közt összeköttetést tartsanak fenn a Lyuta-völgyébe betört csapatokkal.

Egy pánczélonatunk ismét felment Csontosig, anélkül, hogy ellenséget talált volna.

Erdély kormánybiztosa a bukovinai helyzetről.

Betegh Miklós, Erdély kormánybiztosa egy újságíró előtt a következő kijelentést tette:

— A bukovinai helyzet semmi aggodalomra nem ad okot. Eddigi információim arról tanuskodnak, hogy csapataink megállították az orosz offenzívát. Az oroszok célja különben is nem Beszterce, hanem Kirlibaba. Mindenütt azonban olyan nagy haderő áll rendelkezésünkre, hogy törekvésüknek föltétlenül meg kell hiúsulnia.

A törökök győzelmei Asszerbeidsánban.

Perzsa csapatok által támogatott török csapatok Asszerbeidsánban szünet nélkül előnyomulnak, hogy ezt az oroszok által legigazított országot felszabadítsák. A török csapatok ott új és jelentős sikereket értek el, amennyiben Tebrist és Salmást az oroszoknak ezen vidéken két utolsó védőpontját megszállták. Az oroszok mindket várost otthagyták és rendetlenül visszavonultak, noha előzőleg az volt a szándékuk, hogy makacsul védekezni fognak.

Egy csapat meharista, amely az egyiptomi angol megszálló csapat kiegészítő részét képezi, a török előőrseknek megadta magát

Téli ruhaneműt adakozzunk harczoló katonáink számára!

Uj külügyminiszter.

A hivatalos lap jan. 15. száma közli ama királyi kéziratokat, a melyek a külügyminiszterváltás ügyét intézik el. Őt ilyen legfelsőbb kézirat jelent meg. Az első Berchtold Lipót grófot menti fel saját kérelmére a külügyek vezetésétől. — A rendkívül megleghangú levél megemlékezik Berchtold gróf értékes szolgálatairól, amelyekért Őfelsége köszönetét fejezi ki és a távozó külügyminiszternek a Szent István-rend nagykeresztjét a gyémántokkal adományozta.

Báró Burián Istvánhoz szól a második királyi kézirat, amely őt külügyminiszterre nevezi ki.

A negyedik kézirattal Őfelsége felmenti Burián bárót a személye körüli minisztérium vezetésétől és helyébe az ötödik kézirattal gróf Tisza István miniszterelnököt bizza meg ideiglenesen a minisztérium vezetésével.

Őfelsége külön kihallgatáson fogadta Burián báró új külügyminisztert, a ki csütörtökön elfoglalta új hivatalát.

A külügyminiszterváltás sokféle kombinációkra és kommentárookra ad alkalmat. Beavatott körökben Berchtold távozása nem megy meglepetésszámba. A volt külügyminiszter távozását személyes motívumok okozták. Tisza István gróf miniszterelnöknek a német főhadiszálláson tett látogatása óta tudott dolog volt az is, hogy Berchtold gróf távozása befejezett dolog és csupán a kedvező időpontra vártak, amikor a változás megtörténhetik.

A legsúlyosabb válságok közepett intézte Berchtold gróf az osztrák-magyar Monarchia ügyeit. Nevezetes eredmények érdeme fűződik az ő nevéhez és semmi kétség, hogy a mi az általa képviselt politika, tényeitől még nem juthatott el végkifjődéséhez, azt s teljesen igazolni fogja az idő.

A mervadó politikai körök melegeggedéssel, örömmel fogadják Burián István báró kinevezését és ebben a szerencsés megoidásban sokan Tisza István gróf kezét látják.

Burián báró mindenestre egyik legalapossabb ismerője a balkáni és az orosz viszonyoknak, melyekből a mai világhaboru fakadt. Diplomáciai pályafutását Alexandriában kezdte, majd Bukarestben, Belgrádban, Moszkvában, Szófiában folytatta. Később mint közös pénzügyminiszter, a boszniai kormányzat élére jutott és ő volt előkészítője s végrehajtója a két tartomány annexiójának. Ő dolgozta ki és léptette életbe Bosznia és Hercegovina alkotmányát is.

Éleselmjűségéről, nagy erélyről, párját ritkító ítélőképességéről és tökéletes képzettségéről ismeretes államférfiu Burián István báró, ki az Őfelsége személye körüli miniszteriséget cseréli föl most a külügyminiszteri tárczával.

Milliónyi hadseregnek egész Európát betöltő harci lármája közt foglalja el nagyfontossága és felelősségteljes új állását. Egyéni fényes tehetségei és több mint negyven éves politikai multjának jelentős sikerei kezessékednek arról, hogy teljes mértékben meg fog felelni a várakozásoknak, melyeket működéséhez fűznek. Nekünk, magyaroknak, pedig külön büszkeségünk az, hogy éppen ily nehez napokban tősgyökeres magyar ember, magyar miniszter kerül a külügyminiszteri székbe.

A király távirata Tiszához.

Az ujev alkalmából gróf Tisza István miniszterelnök úgy a magyar országgyűlés mindket háza, mint a magyar kormány nevében a király és az uralkodóház iránti hódolatteljes szerencsekívánatokat tolmácsolván, a mostani nagy napok dicső eseményeitől áthatva, ama hó óhajtásának adott kifejezést, hogy Őfelsége népeinek biztonságában, jólétében és boldogságában találhassa fel fáradhatatlan atyai gondoskodásának méltó jutalmát. Erre a hódoló táviratra a király a következő távirattal válaszolt:

Magyar minisztériumom és a magyar országgyűlés két házának a mai viharokban újból kipróbált hűségében előterjesztett ujevi szerencsekívánatait igaz szeretettel fogadom és ezen jókívánatait a legmelegebben viszonzva, szívem mélyéből osztom az Ön hó óhajtását és az Isten gondviselésébe vetett bizalmat, hogy igaz ügyünkért folytatott hősiességem biztosítani fogja népeink jövő boldogságát és áldásos fejlődését.

Ferencz József s. k.

Nagyenyed város mult évi népesedési adatai.

1914. évben Nagyenyeden született 148 fugyermek, e közül élve született 142, halva született 6, 142 újszülöttről 1914. év végéig elhalt 21.

Leánygyermek 138 született és pedig 130 élve, 8 halva, újszülöttekből 1914. év végéig elhalt 10.

Házasság csak 44 kötöttetett jóformán a mozgósítás elrendelése előtt, a mozgósítás elrendelése után 4—5 esküvő volt.

1914. évben elhalt 119 férfi, kik közül idegen volt 28, a 7 éven alóliak közül 37 halt el.

Nő 87 halt el, köztük 12 idegen, 7 éven alóliak elhalálozási száma 24.

A természetes szaporodás 80 lélek,

A háboru eseményeiből.

Jan. 7. A török csapatok Asserbeidsanban megszállták Kotort.

A németeknek döntő győzelmük volt Elszászban, Steinbachnál. A francziák Thau-nig vonultak vissza.

A németek által elsüllyesztett Formidable nevű angol hajóval 500 tengerész pusztult el.

Bulgária tiltakozott az ellen, hogy a francziák a Dedeagacsba menő gőzösüket átku-tatták.

Jan. 8. A németek körülzárták Belfortot. Görögország nem engedte meg, hogy Szerbia számára érkezett 6 orosz szállítóhajó kikössön. A hajókon 22 ágyú, 30 gépfegyver és sok municzió volt.

Jan. 9. Lengyelországban a németek Ravá-tól keletre és Sochaczewtól délre előre-haladtak.

Galicziában a Liskoból Lupkov-felé előre tört orosz sereg támadását kárpáti seregűk visszaverte.

Jan. 10. Csontos körül minden irányban támadás érte az oroszok hadállásait.

A duklai és lupkovi szorosokat csapataink tartják megszállva.

Belgrádot a szerbek újból kiűrittek.

Az Urmia tónál nagy vereség érte az oroszokat. A perzsák, az ilhahi kurdok mind a törökökhöz csatlakoztak. A perzsa csapatok 20.000 puskát zsákmányoltak az oroszok municzió-raktárából.

Jan. 11. Az oroszok a Nida alsó folyamánál támadást kíséreltek meg.

Dunajecz és Gorlice táján ugyanugy próbálkoztak.

A németek Arrasnál nagy vereséget okoztak az angol-franczia seregeknek.

Batum körüli harcokban az oroszok dum-dum lövegeket használtak.

A németek az argonnei erdőségben nyugat felől Verdun város közelebe jutottak és az erődöt félig bekerítették.

Chalons sur Marnet várost pedig hevesen bombázták.

A törökök megtisztították Perzsiát az oroszoktól.

Levél a harctérről.

Kovács Jenő, a 22. honvédelmi alvezető főhadnagya, kedves ismerősünk tollából közöljük az alábbi kedvesen megírt hangulatos levelet a Bp. Hirlap után.

Edes Riza néni! Eddig csupa prózai leírásokkal untattam, most sikerült csak a háboruban egy kevés lírát is fölfedezni. Nem tudom, mennyiben fog ez megfelelni az ízlésnek, de hát megpróbálom leírni.

— Három napig turták dühösen a muszka gránátok a földet a honvéd-ágyuk körül, mi pedig erdőkkel borított hegyeken nyomultunk előre lépésről-lépésre az ellenség felé, itt-ott hevesen összekocczanva előretolt gyalogságával. Harmadnap délelőtt jött a parancs: Szabad az út Uj-Szandec felé. Barátainknak bortalat üthettük a nyomát, összefogdosva utközben egy pár száz lemaradt orosz bakát minden fajtából.

A bevonulás volt az első háborus kép, amely körülbelül hasonlított gyermekkorunkban alkotott ilyenfajta fogalmainkhoz, a hogy a derek Donasz-felé regényekben leírni szokás. Mert bizony eddig, ha az orosz után bevonultunk egy városba, ott csak füstölő, vagy már kihamvadt romokat, egy-egy kőbor kutyat és néhány földhöz-

ragadt rusznyákot találtunk és emberi megállati hulladéktól fertőzött utcákat. Itt változott a kép. Egy csinos, rendez város, szép új házakkal, melyek némelyike olyan sokszínű és szimmetrikus, mintha Richter-felé építőközkből rakták volna ki gyermekkezek. Az utcán újjongó néptömeg, eljen magyar! eljen magyar! kiáltásokkal üdvözöl. Piros-pozsgás, fehér bóbítás lengyel kisasszonykák integetnek mosolyogva az ablakokból, vagy nevetgélve vesznek körül egy-egy köcsögkucsmás önkéntes lengyel lovas. Szóval: teljesen fogadtatás jellege volt a bevonulásnak.

— Járt itt az orosz? — kérdeztük meglepetten az örvendező zsidóktól, — hogy minden olyan meglepő épségben maradt utánuk?

— Ja, Ja, — magyarázták egyszerre tizen — körülbelül két hetig voltak itt, de nem bántottak erőszakkal semmit, mert ki volt adva a parancs, hogy ez a város ugys az övék lesz, itt nem szabad fosztogatni. Aztán meg az orosz sem bántja azt a házat, a hol a lakó ott marad, csak az elhagyott lakást törli fel és rabolja ki.

De — folytatja egy öreg-bb zsidó — pénteken, vagy csütörtökön jött egy repülőgép, nagyon alacsonyán szállva a rajvonalak fölött és papírcédulákat dobált le, a melyeken ez állt: Meneküljtek, jönnek a magyarok nagy erőkkel! Erre hanyathomlok elakarodtak, sőt — mondja a zsidó — a parancsotkuk, egy generalis ugyanazzal a repülőgép-pel menekült.

De még tudnának ezerféle mesét a derek hitsorsosok, ha időnk és türelmünk volna végighallgatni őket. Azonban tovább kell mennünk, üdöznünk az ellenséget, nehogy lelegzethez jusson. Még aludni is fönn kell a hegyeken és itthagyni a puha, kenyelmes várost a legionistáknak, meg a dragonyosoknak, a kik már mindannyian egy-egy nővel setáigatnak a szép város ház előtti teren. Hja a baka háboruban is csak mindenesszolgálja a császárnak.

Hanem azért jut még egy kevés idő körülnézni a városban. A kórház még tele van orosz és saját sebesültekkel, akik közt egy hadnagy bajtársunkat is fölfedeztük, pedig már két hete halottnak hittük. Egy orosz csupa arany, nagyállású tiszt is maradt ott, de már kiterítve, holtan. Szegyen, nem szegyen, de az ellenséges sarzsikat még nem ismerjük annyira, hogy megállapíthatnók, ezredes, vagy generalis az illető. Egy mozgókonyha mellett a háboru első doktor-kisasszonya kosolgatta a legénysegi étkezést. Nyulának természetén vöröskeresztes katonabluz, rövid, sötettek szoknya, labán fekete lábszarvédő és gyönyörű szőke haja messze kivilágít, a sötét katonasapka alól. Nem állhattam meg, hogy ne köszönjek neki mert úgy éreztem, hogy ennek a nőnek ismeretlenül is megkülönböztetett holdat jár, a ki fiatal, 22—24 évét idehozta miközben, füstös, tépett ruhájú bakák és portól-sártól szürkellő kekmentes huszárok közé, akik közt csak a halál feketeruhás asszonya az egyetlen stilszerű női vendég.

Köszöntésemre barátságos, mosolygó Guten Morgen-nel válaszolt. Tehát német, de én gyalázatos vémetsegemmel mégis megkíséreltem egypár szót váltani vele, talán nem fog derogálni neki, hogy abszoluto nem szalonképes, borotvátlan személyemmel beszédbe elegyedjen.

— Kisasszony, — mondtam, — engedje meg, csak éppen kezét akarok csókolni az első nőnek, a kit a harctéren, az ön hiva-

tása teljesítésében láttam és valamit kérdezek, a mit helyemben, azt hiszem, minden itt harcoló katoná méltán kérdezhetne öntől.

Szóltanul kezét nyújtott és kérdőn nézett föl rám.

— Szeretném megkérdezni, mi hozta önt ide? Röviden felelte:

— Itt vagyok és ez azt hiszem, elég magyarázat — mutatott a karján lévő vörös keresztre.

— Az ittvaló orvosi munka nem asszony-nak való, ha megannyira diplomás orvos is — mondottam. — Önöknek kórházban a helyük, a hol nincsenek ilyen fáradalmak, ehez, kimerültség.

— Tehát ön szerint menjek vissza? — kérdezte.

— Menjen, mert a mit itt látni, az nagyon szép lehet moziban végignévezve, lelkesítő, vagy megindító, de faidegek kellenek hozzá és nem asszonyi szív. Két huszár jött vissza hírszerző utjaról. Az egyik atlított állal, a másik gyalog vezette a lovát és a ló orrából patakzott a vér.

— Mi baj huszár? — kerdek az elsőtől.

— Ajsze meglöttek, mert a jobbképen kezd dagadni...

— Mit mond? — kérdezte a doktorkis-asszony.

Ezt az ajszet szerettem volna lefordítani, de nem tudtam sehogy se, hát csak annyit mondtam:

— Meglöttek.

— Állj meg huszár, majd bekötöz a kis-asszony.

A kisasszony pólyát és vattát vett elő, bekötözte a sebet, a huszár illedelmesen kezét csókolta és tovább ment. Utána a másik gyalogszerrel és vitte a szegény lovat, a melynek véres trüszkölése mindkettőnk befrocskolt vérrel. A kisasszony letörülte, én nem.

— Véres a köppenye — figyelmeztetett.

Tudtam, de rösteitem a zsebkeudómet elővenni, mert nagyon piszkos volt. Aztán nem is az első vér ezen a köppenyen.

A kisasszony erre a saját kis fehér kendő-jével törülte végig.

— Köszönöm — mondtam, — Mégis igazavan, ha itt marad. Nekem is jól esett ez a mozdulata, hát még annak a szegény huszárnak milyen jól eshetett, hogy asszonykez kötötte be...

Aztán lóra ültem, mert indult a csapat kifelé a városból, ki a hegyekre — aludni. Azóta többször látom a kisasszonyt, tűzreknél van és mindig mosolyogva köszöntjük egymást.

— Nem tudom Riza néni, mennyire kedves az ilyen líra, s ha élvezettel olvasna, kétszeres volna az öröme. Köszökökkel.

HIREK.

— **Ferencz Szalvátor erdélyi utja.**

Ferencz Szalvátor főherceg, a király veje, aki mint a hadsereg egészségügyi felügyelője semmi fáradságot nem kímélve páratlan lelkiismeretességgel, odaadással tölti be nagy és fontos hivatását, napokat és éjjeket utazik, bámulatra-méltó hozzáértéssel intézi a hata-szkörébe tartozó ügyeket. A kir. herceg különvonata f. hó 14. éjjel érkezett be a kolozsvári pályaudvarra, az éjszakát azonban hálókocsijában töltötte. Szerdán reggel fél 9 órakor fogadták a kir. herceget a perronon Bethlen Ödön gr. kormánybiztos, Haller polgármester, Nemes altábornagy, Büsch állomás-

parancsnok, Fekete Sándor főorvos. Az ünnepélyes fogadtatás után a kir. hercegeg megtekintette a kolozsvári kórházakat a kolozsvári előkelőségek és kísérete: br. Lederer udvarmester, Brinzei őrnagy társaságában. A főherceg, hacsak utitervem nem változtat, programja ez: január 14-en Brassó, 15-én Nagyszeben, 16-án Orsova, 17-én Karansebes, 18-án Temesvár, 19-én Arad és Szeged és Szegedről utazik a főherceg Budapestre.

— **Az új erdélyi hadtestparancsnok.** A király Nyegován Viktor altábornagyot, kolozsvári hadosztályparancsnokot az erdélyi hadtest élére állította s mint hadtestparancsnokot Nagyszebenbe helyezte át. Nyegován altábornagy éve óta van már Kolozsvárt s a polgársággal szembe kiválóan konziliáns magatartásával nagy népszerűsége tett szert. Meg a háboru elején került ki a harcsterre s a dunajeci ütközetben súlyosan megsebesült. A kolozsvári csapatkórházban volt ápolás alatt s állapota annyira javult, hogy a nagy felelősséggel járó tisztséget elfoglalhatja.

— **Protestáns vallásos estély.** A legközelebbi vallásos estély folyó január hó 24-én, vasárnap délután 5 órakor lesz, a kollegium dísztermében, a következő sorozattal: 1. A közönség egyházi éneke, Pongrácz József kántor vezetésével. 2. Előadást tart: Fejes Áron tan.-kép. igazgató: „A háboru és a kultúra” címmel. 3. Bach: Trió, játszik: I. hegedű: Nagy György; II. hegedű: Szolcza Árpád; zongorán kiseri: Balla Béláné uró. 4. Szavai: Jenei Erzsike urleány. 5. „Zengjen hálának” — magyar ének 1700-ból — Előadja: a Nőegyleti vegyes-kar. Külön meghívók nem küldetnek szét. Híradás ezen az uton és falragaszakon lesz.

— **Amerikai gyerekek ajándékai** hozzánk is megerkeztek. Az amerikai gyerekeknek az a kedves ötletük támadt, hogy a háboru országok gyermekeinek karácsonyra Amerikából küldött ajándékokkal kedveskedjenek. A jószívű amerikai gyerekek ajándékait nagy hajók hozták át az óvilágba és így jutott egy nagyobb rakomány a magyar gyerekek részére is, amelyeket központilag osztottak szét az egyes városok és községek közt. A mi megyénk kormánybizosa is kapott értesítést, hogy az amerikai küldemény — az alsófehérmegyei gyerekek részére már utban van és pár napon belül a gyermekvilág nagy öröme mar szetosztásra is kerül. Az ajándékok az elmúlt heten érkeztek meg a kormánybiztosi hivatalba. Szász József kormánybiztosunkhoz 770 ajándék-csomag érkezett. A csomagokat elsősorban a hadba vonult és a harczterén elesett szegény családok között osztottak szét, mindenütt tekintetbe véve a több gyermekes családokat. Enyeden mintegy 70 család részesült ajándékban. Gyulafehérváron és Abrudbányán mintegy 500 csomag lett szetosztva.

— **Milyen idő lesz?** Hosszu nagy jelentést adott ki az idejéről Sziriusz, a jólistméri időjós. Mindenekelőtt konstataálja, hogy nagy havazás, nagy fagy, szóval igazi tél nem lesz már sem januárban, sem februárban, olyan kritikus hideg időt, amely a korcsolyázásra alkalmas volna, ne várjunk, de annál kedvezőbb lesz harcztban álló szegény katonatestvéreinkre!

— **Teljes biztonságban az erdélyi határ.** A mostanában sokat emlegetett, nagyfontosságú szoros és az erdélyi határ minden tekintetben annyira biztosítva van és ottlevő csapataink oly erősek, hogy a természet: es katonai védelem kettős oltalma alatt

még a Bukovinához legközelebbi Beszterce-Naszódban is a lakosság teljes nyugalommal viseltetik. Beszterce-Naszód alispánja a bukovinai területet Kirli-Babáig személyesen bejárta s illetékes helyről azt a felvilágosítást kapta s maga is személyesen meggyőződött, hogy határaink védelme a legteljesebb módon biztosítva van s a dornawatrai szoros és a határok olyan megerősítéssel védettek, hogy aggodalomra legkisebb ok sem lehet s a határszéli, besztercei lakosság is teljesen nyugodt és tökéletes biztonságban érzi magát.

— **Uj daloskör-alakulás.** A ref. egyh. iparos dalárda kilepven az egyház kötelekező, mint ilyen megszűnt létezni. A dalárda azonban, mint a dalt szerető nagyenyedi polgárok alkalmi dalárdája nemcsak hogy teljes egészében, hanem új kitűnő erővel gyarapodva, együtt marad s addig is, míg a háboru állapot megszüntével miniszterileg jóváhagyott alapszabályokkal, új névvel, új szervezettel tovább működhet, továbbra is szerepel temetéseken, jótékonycélu hangversenyeket rendez s részt vesz minden olyan hazafias vagy más ünnepélyeken, ahol összhangzatos éneke, dalra szükség van. A dalárda igénybevétele továbbra is Balla Béla urnál kell jelenteni. A dalárda készül március 15. méltó megünnepléséhez s egy, a kelybéli Vörös-Kereszt-kórház javára rendezendő jótékonycélu hangverseny rendezésére.

— **Nagy földrengés Olaszországban.** A budapesti földrengést jelző obszervatorium 14-én egy jelentést adott ki, hogy a közelben nagy földrengés történetelt, mert a jelző-készülék nagy és hirtelen fordulatot jelzett. Péntekre már megerkezett a szomoru hír, hogy a földrengés Olaszországban történt. Katasztrófális, romboló és nagy emberáldozatot követelő elemi csapás volt az a földrengés, amely január 13-án Olaszország középső részét sújtotta. Maga Róma aránylag nem nagyon szenvedett. Sok ház megrepedt, a Szent János templomban Szent Pál szobra lezuhant, a Szent Pál-templomot ki kellett üríteni, a Pincion levő templom tornya összeomlóban van. A Szent Péter-bazilika százötven ablaka betört. A pápát a Vatikán könyvtárában lepte meg a földrengés. Letérdelt, imádkozott, aztán intézkedéseket tett. A földrengés központja a deli Latium volt. Avezano epusztut, alig ezer ember menekülhetett. Tízezer halottat és százötven sebesültet estak ki. Tratura, Vialagó, Anversa, Aquilla és környeke, Serramonacesca és Monterotondo romokban van. Nápolyban és még sok más nagyobb és kisebb helyen megerkeztek a földrengést, amely maximumát Róma és Aquilla közt érte el. Az olasz király első adjutánsának kíséretében automobilon meglátogatta Fiuggi, Frozinone, Veroli, Torre Castani és más helysegeket, melyeket a földrengés különös erővel sújtott. Országutak, hidak, vasutállomások, táviró- és telefonvezetékek, vasuti sinek a legnagyobb romokban hevernek.

— **Hadimenetrend.** A kolozsvár—budapesti vonalon az utóbbi napokban változás állott be. A kolozsvári üzletvezetés erre vonatkozólag most az alábbi hirdetményt tette közzé: Értesítjük a t. közönséget, hogy a szolnok-püspökladányi vonalon a mozgósítás alkalmával kifüggesztett menetrend-hirdetményben foglalt hadi posta és helyi vonatokkal a hadimenetrend január 10-én újra életbe lépett. Ezzel kapcsolatban a Budapest—Kolozsvár között közlekedett 505. és 506. számú gyorsvonatok megszüntek, a

Budapest—Predeal közt közlekedő 501. és 502. sz. gyorsvonatok csak Nagyvárad—Predeal közt (halókocsi nélkül), a Budapest—Brassó közt közlekedő 511., 512., 513. és 514. sz. személyvonatok pedig csak Püspökladány—Brassó közt maradnak forgalomban.

— **Vasékszert!** Ez a vérben élő háboru korszak meg fogja mutatni még, hogy a legszebb, a legnemesebb ékszer anyaga a vas. Az aranyat vasért jelszó, amely kezdetben olyan szerényen hangzott el, hatásában megerősödve, egyre szélesebb területre terjeszkedik ki. Az Augusztá-alap a vaskarikagyűrű bensőséges szimbólumával nagy győzelmet aratott a szivekben s mert ilyen gyűrűje szinte mindenkinek van már, nagyon helyes gondolattal tovább ment. Még van ennek a sokat áldozó nemzetnek aranya, ezüstje, drágasága, amely a nagy és dicsőséges cél szolgálataiba kívánczik. Csak az alkalom és forma kellett az új áldozásra. És ez is megvan már. Művészi megoldással remek vasékszerek készültek el: mellék, karperecek, órák és ugy tovább s beléjük vesve az örökre emlékeztető: Pro patria, 1914—1915. Az Augusztá-alap minden adakozónak kívánatra az arany ékszeréért hasonló vasékszert ad. A csatatéren küzdő hősöknek meleg ruha s itthon elhagyottan élő kedveseiknek segítség és vigasztalás kell. Ezért született meg a vasékszerek divatja. A legnagyobb pártolásra és terjesztésre méltó divat.

— **Egy román pap intelme a románokhoz.** A Nap közölte ezt az igen megszívlelendő levelet, melyet szó szerint közöltünk. A Dimineata közli Dobrescu Sándor monyói (Krassó-Szörény megye) görög-keleti román, jelenleg tábori lelkésznek levelét, amelyet Take Jonescuhoz és Bratianu román miniszterelnökhöz intézett. Az érdekes levél így hangzik: Kedves testvéreim! Egy nagy Oroszország nemcsak Romániára, hanem minden szomszéd államra veszedelmes. Az orosz terjeszkedési politikának régtől fogva végcélja Konstantinápoly elfoglalása, amelyhez az ut csak Románián át vezethet. Ennek megakadályozására most nyilik a kedvező alkalom. Ha ezt most elmulasztanátok, aligha fog több ily kedvező alkalom kiálkozni. Használjátok fel tehát a kedvező helyzetet közös ellenségünk megsemmisítésére. Ha Románia Bulgáriával a középeurópai hatalmak és Törökország mellé áll, Oroszország a keleti tengertől mélyen le Ázsiáig egy elszakíthatatlan vasgyűrűbe lesz zárva. Ha e kiválóan kedvező alkalmat elmulasztanátok, szomoruan meg fogja boszulni magát. Ha a középeurópai hatalmakkal az orosz-japán háboru idején a helyzetet kihasználtátok volna, sokkal könnyebben végeztetek volna Oroszországgal, mint ma. Ma esetleg Japán segítheti Oroszországot, ami akkor teljesen ki van zárva. Ha az akkori kedvező alkalmat éltetek volna, a mai világháboru sem tört volna ki. Ezen a példán tisztán láthatók a mulasztás következményei. Mouyó, 1914. december 30. Testvéri szeretettel: Dobrescu Sándor, monyói gör. kel. román lelkész.

— **Internált honfitársainkról.** A közös külügyminiszterium, mióta a háboru megkezdődött, azon volt, hogy a külföldön visszatartott magyar és osztrák állampolgárok visszautazására megszerezze az engedélyt. A francia kormány késznek nyilatkozott az osztrák és magyar állampolgár asszonyoknak és leányoknak és azoknak a férfiaknak, akik koruknál vagy egészségi állapotuknál fogva a szolgálatra alkalmatlanoknak találattak, a Svájcban át való hazatérést megengedni. Akik a külügyminiszterium közbejárását eddig igénybe nem vették, közüljük, hogy hozzátartozóik, akiknek a francia kormány előtt említett kijelentése alapján haza szabad térni, visszajöttek-e időközben. Ezeket a közléseket január hó 25-ig kell beküldeni. Az ilyen beadványokhoz a hazaszállítandó férfiak igazolódokmányai is mellékelendők. A francia földön internált állampolgárainkkal december vége óta levelezni szabad. A külügyminiszterium már hosszabb idő óta lehetővé tette azt is, hogy az ott internált állampolgárainknak, ha pontos címük ismeretes, háromszáz koronáig terjedő összegben illetékmentes pénzt lehet küldeni.

— **Nyilvános köszönet.** A Prot. Nőegyesület segélyezési céljaira mélt. báró Kemény Pál és mélt. Zeyk Dániel urak 20—20 koronát adományoztak, mely összegeknek átvételel köszönettel igazolom. Z a y z o n János, pénztáros.

— **Néhai Török Bertalan** végakaratához képest koszorú-megváltás czimén a „Szegény Tanulókat Segélyező Kör“ Török Bertalan alapja javára adakoztak: özv. Török Bertalané 100 K, Pogány Károly 50 K, özv. Pogány Jánosné 40 K, Csongrády Gizella 30 K, özv. Józsa Zsigmondné, dr. Magyar Ferencz 20—20 K.

— **Köszönet** a nagyenyedi harczteri sebesült és betegek kórháza részére küldött adományokért: Áron János buzásbocsárdi körjegyző újvi üdvözetek megváltása czimén 5 K, Balázs Endre pu-titkar 25 K, báró Bánffy Kazimir alispán 80 liter bort, Dománitsky Jolán szilvoriomot, Horváth Pál pénzügyintézet igazgató 200 liter bort, Luczedy-Joksmán Ödönre a konyhára 10 K, Kovács Gyuláné almát, Kun Gyula 4 K, Gáspár János nyugalmazott vármegyei főjegyző 50 K, dr. Müller Jenő újvi üdvözetek megváltása czimén 327 K a konyhára, Miloszoics György gyógyszerári gondnok 10 K, Sándor Istvánné süteményt, Szabó Lajos főszolgabíró az újvi üdvözetek megváltása czimén 10 K, Székely Pál az újvi üdvözetek megváltása czimén 2 K, Ujvári Imréné a konyhára 10 K, míg a kórháznak 7 pár lábkapuzát és 10 meter vásznat, Wohner sórraktáros 2 láda sört, a polgári leányiskola koszorú-megváltás czimén 30 K, Török Pálné Vizaknáról 24 agy-lepedő, Dobolyi Sándor körjegyző gyűjtése Csicsóholdvilágról 45 ing, 33 labraváló, 21 törülköző, 4 meleg-ing, 1 meleg alsónadrág, Dr. Nagy Albertné 3 csuklóvédő 2 hósapka, 1 sveter, Will Gusztáv „Uj Idők“ Nemes János és Meszáros György „Uj Idők“, Krecz György, Major János, Pogácsán E. Áre, Kopeszku János és Dán Oreine román könyveket, Eder Bernát 5 K, Belhazy Gyula 8 K, dr. Winkler Albert és Török Bertalan ravatalára helyezni szándékolt koszorú megváltása czimén a nagyenyedi róm. kath. egyháztanács tagjai adományoztak: Winkler János, Rada György, Göllner Árpád, Nagy Ignác, Sándor Jenő 5—5 K, Ripp János, dr. Luczedy-Joksmán Ödön, Molnár Gyula 10—10 K, Tángel József 4 és Kunsch Antal 2 K adományoztak. Fogadják adományaikert a kórház nevében halás köszönetemet. Báró Bánffy Kazimirné elnök.

— **Magyar író színműve az Edison színházban.** Érdekes bemutató előadás lesz ma az Edison fényjáték-színházban Bíró Lajos színműve, a Sárga lilium. A mozikep a színmű nyomán készült és méltán kelthet érdeklődést. A színmű ma, vasárnap délután 3 előadás keretében kerül bemutatásra.

Kiadó lakások.

Egy szoba és konyha, 2 szoba és konyha, 3 szoba és konyha, 4 szoba és konyha villanyvilágítással és minden hozzátartozókkal, külön udvarral, azonnal kiadó. 9 1—4

Értekezni lehet Herlitska Nándor háztulajdonos urnal, Tóvis utca 45.

Azonnal kiadó szálloda!

Mert kimérom hadba vonult, kedvező feltételek mellett azonnal átvehető a „Petőfi-szálloda“ két új billiárd, kuglózó és teljes üzleti berendezéssel.

Négy butorozott vendégszoba és beszállásra alkalmas tágas udvarral

Értekezhetni:

Incze Istvánnál, Főtér 19. sz.

8 1—

— **Az Edison fényjáték színház** a Nemzeti Szálloda dísztermében, 1915. január hó 17-én, ma vasárnap három nagy előadás. Délután 3, 5 és este 8 órákor. A délutáni 3 órai előadás ifjúsági előadás. Szenzációs magyar műfilm.

Sárga lilium

Bíró Lajos szenzációs társadalmi színműnyomán 4 felvonásban. Előadják a Magyar Színház legkiválóbb tagjai, élükön Beóthy László igazgatóval. — E darab főszereplői: Nagy Teres, Geiger Irma, Ronai Alice, Törzs Jenő, Beóthy László stb. A műsor sorrendje: 1. Sevilla. Gyönyörűen színezett tájfelvétel. 2. Teddy egeréi. Kétféle vigjáték. 3. Sárga lilium. Színmű 4 felvonásban. Műsoron kívüli szám a meddig csak jól esik. Figyelem! A mai szenzációs műsorunkat, mely tulszárnyalja az összes eddigi előadásokat, a u. é. közönségnek különösen figyelmébe ajánljuk. Tisztelettel az Igazgatóság.

Elismert legtartósabb, legolcsóbb szőttesárak

LINGNER GYÖRGY nagyenyedi szővőgyárából előírt gyári áron kaphatók

a gyári raktárban Szentkirály utca 106. szám alatt, ifj. Mészáros János és Társaság Főtér és a Fogyasztási szövetkezetnél.

7928—1914. közig. sz.

Hirdetmény.

Nagyenyed r. t. város tanácsa közhírré teszi, hogy a kisapahidai erdőn kívül eső földbirtokát f. évi január hó 26-án d. e. 10 órákor a helyszínen, a Holtmaros melletti és kisapahida előtti földnyilakát január hó 27-én d. e. 10 órákor a helyszínen, a farkaspataki erdő alatti kaszálót január hó 30-án d. e. 10 órákor a helyszínen és vegte a Fel- és Alfügeden levő s erdőn kívül álló birtokait 1915. évi február hó 3-án d. e. 10 órákor a helyszínen Alfügeden kezdődőleg nyilvános árverésen berbe adja.

Részletes árverési és bérleti feltételek a város kiadóhivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Városi tanács.

Nagyenyed, 1915. január hó 12.

7 1—1 Sándor Jenő, polgármester.

200 hl. visontai fehér bor (Hevesmegye) termésű

egyszer fejte a gyöngyösi állomásra szállítva hektóliterenként 50 koronáért eladó.

5 2—3 Kiss Ernő, Nagyenyed.

Olcsó tüzelőanyag.

Tölgyfa-hulladék és forgács mint a múlt évben, egy csomó a fátelen 6 korona, házhoz szállítva 7 korona.

190 28—v Klemm Pál

IZLÉSES

könyv- és könyvmdai nyomtatványokat, litografiai kivitelű takarékpénztári részvényeket, okleveleket, térképeket, vázlatokat, folyóiratokat, képes árjegyzékeket, hirdető táblákat, levélpapírokat, vignettákat, mindenféle doboz- és papír-árut — a háboru ideje alatt is — olcsón és csinos kivitelben készít a

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár R.-t. Nagyenyeden.

Villamos erőre berendezve. Kiállításokon arany éremmel és számos első díjakkal kitüntetve.

Level- és sürgöny-Papírárugyár Nagyenyed, ozim:

Hirdessünk a Közérdekben.

Orvosok

kitünő köhögés elleni szer a

Millió ember használja a

Köhögés

rekedtség, katarus, gégekatarrus, elnyalkásodás, torokfájás, hörghurut és meghűlés ellen, azért minden harczoló katona nagyon szereti. 6100 közjegyzőileg hitelesített bizonylat garantál a biztos eredményert. Étvágyat javító, jó izléses csukorkák. Csomagja 20 és 40 fillér, doboz 60 fillér. Tabori csomagolás 30 fillér. — Kapható minden gyógyszerárban.

3—1915 végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbíróságnak 1914. évi Sp. II. 1089/3. számú végzése következtében dr. Fried Ármán ügyvéd által képviselt Ji eli F. Károly gyulafehérvári özég javára 772 K 50 f. s. jar. erejéig 1914. évi december hó 24-én fogantatott kielégítési végrehajtás urján le- és felülfoglalt és 1864 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: ló, szekér, szarvasmatta, kukorica, buza, sertések stb. nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbíróság 1914-ik évi V. 786/1 számú végzése folytán 772 K 50 fill. tőkekövetelés, ennek 1914. évi november hó 1 napjától járó 7% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 180 K 22 fillérben bíróság mar megállapított költségek erejéig, Borosbenedek községében ados lakásán leendő megtartására 1915. évi január hó 29-ik napjának d. e. 12 órája határidőül kituzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjezzyéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében közzpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előírt ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Nagyenyed, 1915. évi január hó 11 napján.

Ruszuly, kir. bírósági végrehajtó.

6 1—1